

LAMPIRAN

Lampiran 1 Lembar Persetujuan Panelis

LEMBAR PERSETUJUAN PANELIS

Saya yang bertanda tangan dibawah ini:

Nama :

Umur :

Kelas :

Menyatakan bersedia menjadi panelis penelitian dari:

Nama : Widia Natasa

NIM : P031813411078

Judul Penelitian :Tingkat Kesukaan dan Kadar Protein Cilok dengan Substitusi Tepung Ikan Patin

Saya telah mendapat penjelasan dari peneliti mengenai tujuan penelitian ini. Saya mengerti bahwa penelitian ini tidak akan membahayakan diri saya. Identitas dan jawaban yang akan saya berikan akan dijaga kerahasiaannya dan hanya diperlukan sebagai bahan penelitian.

Demikian surat pernyataan ini saya tandatangani secara sadar dan tanpa ada paksaan dari pihak manapun.

Pekanbaru, 2020

Panelis

( )

Lampiran 2 Form Uji Organoleptik

Nama: .....

Tanggal: .....

Spesifikasi	Warna			Aroma			Tekstur			Rasa		
Sangat suka												
Suka												
Agak suka												
Agak tidak suka												
Tidak suka												
Sangat tidak suka												

Sumber: SNI, 2006

Lampiran 3 Dokumentasi Pembuatan Tepung Ikan Patin

Lampiran 4 Uji Pendahuluan

Kontrol

P1 5%

P2 10%

P3 15%

P4 20%

Lampiran 5 Uji Pendahuluan

Kontrol

P1 (5%)

P2 (10%)

P3 (15%)

Lampiran 6 Hasil Penilaian Tingkat Kesukaan terhadap Rasa

Panelis	Kontrol	P1 (Tepung Ikan Patin 5%)	P2 (Tepung Ikan Patin 10%)	P3 (Tepung Ikan Patin 15%)
P1	4	4	4	5
P2	3	4	4	4
P3	3	4	4	4
P4	5	5	5	5
P5	5	5	6	6
P6	4	4	5	5
P7	3	5	4	4
P8	4	4	4	5
P9	4	5	5	4
P10	3	6	5	6
P11	1	4	4	5
P12	4	5	5	4
P13	3	6	5	6
P14	1	4	4	5
P15	4	4	4	5
P16	4	4	5	5
P17	4	5	4	4
P18	5	5	6	6
P19	5	5	5	5
P20	3	4	4	4
Total	72	92	92	97
Rata-rata	3,6	4,6	4,6	4,85

Lampiran 7 Uji Anova Rasa

Descriptives

orlep rasa

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
					Lower Bound	Upper Bound		
tepung ikan patin 0%	20	3,60	1,142	,255	3,07	4,13	1	5
tepung ikan patin 5%	20	4,60	,681	,152	4,28	4,92	4	6
tepung ikan patin 10%	20	4,60	,681	,152	4,28	4,92	4	6
tepung ikan patin 15%	20	4,85	,745	,167	4,50	5,20	4	6
Total	80	4,41	,951	,106	4,20	4,62	1	6

Test of Homogeneity of Variances

orlep rasa

Levene Statistic	df1	df2	Sig.
1,887	3	76	,139

ANOVA

orlep rasa

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	18,437	3	6,146	8,821	,000
Within Groups	52,950	76	,697		
Total	71,387	79			

Post Hoc Tests

Homogeneous Subsets

orlep rasa

Duncan

substitusi tepung ikan patin	N	Subset for alpha = 0.05	
		1	2
tepung ikan patin 0%	20	3,60	
tepung ikan patin 5%	20		4,60
tepung ikan patin 10%	20		4,60
tepung ikan patin 15%	20		4,85
Sig.		1,000	,377

Lampiran 8 Hasil Penilaian Tingkat Kesukaan terhadap Warna

Panelis	Kontrol	P1 (Tepung Ikan Patin 5%)	P2 (Tepung Ikan Patin 10%)	P3 (Tepung Ikan Patin 15%)
P1	5	5	4	3
P2	5	5	5	5
P3	5	5	5	5
P4	5	5	5	4
P5	5	5	6	6
P6	4	4	5	5
P7	4	5	4	4
P8	5	5	5	4
P9	5	5	5	5
P10	2	5	5	5
P11	1	2	3	5
P12	5	5	5	5
P13	2	5	5	5
P14	1	2	3	5
P15	5	5	5	4
P16	4	4	5	5
P17	4	5	4	4
P18	5	5	6	6
P19	5	5	5	4
P20	5	5	5	5
Total	82	92	95	94
Rata-rata	4,1	4,6	4,75	4,7

Lampiran 9 Uji Anova Warna

Descriptives

orlep warna

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
					Lower Bound	Upper Bound		
tepung ikan patin 0%	20	4,10	1,410	,315	3,44	4,76	1	5
tepung ikan patin 5%	20	4,60	,940	,210	4,16	5,04	2	5
tepung ikan patin 10%	20	4,75	,786	,176	4,38	5,12	3	6
tepung ikan patin 15%	20	4,70	,733	,164	4,36	5,04	3	6
Total	80	4,54	1,018	,114	4,31	4,76	1	6

Test of Homogeneity of Variances

orlep warna

Levene Statistic	df1	df2	Sig.
2,801	3	76	,046

ANOVA

orlep warna

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	5,338	3	1,779	1,766	,161
Within Groups	76,550	76	1,007		
Total	81,888	79			

Lampiran 10 Hasil Penilaian Tingkat Kesukaan terhadap Aroma

Panelis	Kontrol	P1 (Tepung Ikan Patin 5%)	P2 (Tepung Ikan Patin 10%)	P3 (Tepung Ikan Patin 15%)
P1	3	4	2	3
P2	4	5	5	4
P3	4	3	3	3
P4	5	5	5	5
P5	5	5	4	4
P6	4	5	5	4
P7	4	5	4	4
P8	4	5	4	4
P9	5	5	5	5
P10	4	5	5	5
P11	2	2	3	5
P12	5	5	5	5
P13	4	5	5	5
P14	2	2	3	5
P15	4	5	4	4
P16	4	5	5	4
P17	4	5	4	3
P18	5	5	4	4
P19	5	5	5	5
P20	4	3	3	3
Total	81	89	83	84
Rata-rata	4,05	4,45	4,15	4,2

Lampiran 11 Uji Anova Aroma

Descriptives

orlep aroma

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
					Lower Bound	Upper Bound		
tepung ikan patin 0%	20	4,05	,887	,198	3,63	4,47	2	5
tepung ikan patin 5%	20	4,45	1,050	,235	3,96	4,94	2	5
tepung ikan patin 10%	20	4,15	,933	,209	3,71	4,59	2	5
tepung ikan patin 15%	20	4,20	,768	,172	3,84	4,56	3	5
Total	80	4,21	,910	,102	4,01	4,41	2	5

Test of Homogeneity of Variances

orlep aroma

Levene Statistic	df1	df2	Sig.
,865	3	76	,463

ANOVA

orlep aroma

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	1,738	3	,579	,692	,560
Within Groups	63,650	76	,838		
Total	65,388	79			

Lampiran 12 Hasil Penilaian Tingkat Kesukaan terhadap Tekstur

Panelis	Kontrol	P1 (Tepung Ikan Patin 5%)	P2 (Tepung Ikan Patin 10%)	P3 (Tepung Ikan Patin 15%)
P1	1	4	3	3
P2	3	5	4	4
P3	3	4	4	5
P4	5	5	5	4
P5	4	5	5	5
P6	4	5	5	5
P7	3	5	3	3
P8	5	5	5	4
P9	4	5	5	5
P10	2	6	6	6
P11	1	3	2	2
P12	4	5	5	5
P13	2	6	6	6
P14	1	3	2	2
P15	5	5	5	4
P16	4	5	5	5
P17	3	5	4	3
P18	4	5	5	5
P19	5	5	5	4
P20	3	4	4	5
Total	66	95	88	85
Rata-rata	3,3	4,75	4,4	4,25

Lampiran 13 Uji Anova Tekstur

Descriptives

orlep tekstur

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
					Lower Bound	Upper Bound		
tepung ikan patin 0%	20	3,30	1,342	,300	2,67	3,93	1	5
tepung ikan patin 5%	20	4,75	,786	,176	4,38	5,12	3	6
tepung ikan patin 10%	20	4,40	1,142	,255	3,87	4,93	2	6
tepung ikan patin 15%	20	4,25	1,164	,260	3,71	4,79	2	6
Total	80	4,18	1,230	,138	3,90	4,45	1	6

Test of Homogeneity of Variances

orlep tekstur

Levene Statistic	df1	df2	Sig.
2,438	3	76	,071

ANOVA

orlep tekstur

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	23,050	3	7,683	6,051	,001
Within Groups	96,500	76	1,270		
Total	119,550	79			

Post Hoc Tests

Homogeneous Subsets

orlep tekstur

Duncan

substitusi tepung ikan patin	N	Subset for alpha = 0.05	
		1	2
tepung ikan patin 0%	20	3,30	
tepung ikan patin 15%	20		4,25
tepung ikan patin 10%	20		4,40
tepung ikan patin 5%	20		4,75
Sig.		1,000	,190

Lampiran 14 Dokumentasi Uji Organoleptik

Lampiran 15 Hasil Uji Protein

**KEMENTERIAN PENDIDIKAN DAN KEBUDAYAAN
FAKULTAS PERTANIAN UNIVERSITAS RIAU
LABORATORIUM ANALISIS HASIL PERTANIAN**

HASIL ANALISIS PROTEIN

Pengirim : Widia Natasa
Jumlah Sampel : 4 Sampel

Tanggal Sampel Masuk : 29 April 2021
Tanggal Sampel selesai : 30 April 2021

NO	Kode Sampel	Protein %
1	P0	8,13
2	P1	9,18
3	P2	10,55
4	P3	11,23

Mengetahui,
Laboratorium AHP
UNRI
[Signature]
Norma Yunita, Amd
NIP.197806132003122003

Lampiran 16 Dokumentasi Uji Protein

Destruksi

Destilasi

Titration